

ТОГТООЛ

2026 оной январин 16

№ 18

Улаан-Үдэ хото

**«Хоёрдохи үхибүү түрэнэнэй (үргэжэ абаһанай) ушарай
эхын (гэр бүлын) нютаг можын хүрэнгэ зөөри тухай» гэнэн
Буряад Уласай Засагай газарай 2019.03.05-най № 93
тогтоолдо хубилалтануудые оруулха тухай**

Хоёрдохи үхибүү түрэнэнэй (үргэжэ абаһанай) ушарай эхын (гэр бүлын) нютаг можын хүрэнгэ зөөри үгэлгыг бүрин түгэс болгохо зорилготойгоор Буряад Уласай Засагай газар **т о г т о о н о**:

1. «Хоёрдохи үхибүү түрэнэнэй (үргэжэ абаһанай) ушарай эхын (гэр бүлын) нютаг можын хүрэнгэ зөөри тухай» Буряад Уласай Засагай газарай 2019.03.05-най № 93 дугаарай тогтоолдо иимэ хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай 2019.04.02-ой № 155, 2019.06.18-най № 327, 2020.01.22-ой № 25, 2020.03.13-най № 130, 2020.06.25-най № 382, 2020.11.25-най № 705, 2021.01.15-най № 8, 2021.06.16-най № 301, 2022.04.25-най № 227, 2022.11.18-най № 708, 2023.05.24-нэй № 280, 2023.12.06-най № 735, 2024.02.15-най № 74, 2024.05.20-ной № 271, 2024.09.18-най № 530, 2025.06.05-най № 331, 2025.08.01-нэй № 459 тогтоолнуудай найруулгаар):

1.1. 2-дохи пунктда иимэ удхатай 2.6 дотор пункт нэмэхэ:

«2.6. Эхын (гэр бүлын) хүрэнгэ зөөрийн мүнгэ нютаг можын эрэмдэг бээтэй үхибүүдэй махабад заһалгын, эмнэлгын, сэдхэл шудалалгын гү, али һурган хүмүүжүүлгын туһа үзүүлгын түлбэридэ шэглүүлгын гурим.».

1.2. 21-дэхи пунктда Хоёрдохи үхибүү түрэнэнэй (үргэжэ абаһанай) ушарай эхын (гэр бүлын) нютаг можын хүрэнгэ зөөрийн мүнгэ үгэлгын гурим ба эрхэ байдал тухай гуримда иимэ удхатай абзац нэмэхэ:

«5) эрэмдэг бээтэй үхибүүдэй махабад заһалгаар, эмнэлгээр, сэдхэл шудалалгаар гү, али һурган хүмүүжүүлгээр туһа үзүүлгын түлбэри.».

1.3. Хоёрдохи үхибүү түрэнэнэй (үргэжэ абаһанай) ушарай эхын (гэр бүлын) нютаг можын хүрэнгэ зөөрийн мүнгэ гэр байрынгаа эрхэ байдал һайжаруулгада шэглүүлхэ тухай гуримда оруулха:

1.3.1. 7-дохи пунктда:

1.3.1.1. Иимэ удхатай «д» дотор пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«д) ажаһуудалай гэр байрын (гэр байрын хубиин), тэрэ тоодо хоорондоо хамтын ханатай бүлэг бүлэгүүдээр баригдаһан гэрнүүдэй жэлэй урда хэгдэһэн захилай эрилтэнүүдтэ хүрэжэ, хүнэй ажаһуухада тааруу байһанай зүбшэлтэ дүн гаргагдаха.».

1.3.1.2. Иимэ удхатай абзац нэмэхэ:

«Ажаһуудалай гэр байрын (гэр байрын хубиин), тэрэ тоодо хоорондоо хамтын нэгэ ханатай бүлэг бүлэгүүдээр баригдаһан гэрнүүдэй албан хоорондын сахим харилсаанай арга хэрэглэн Гүрэнэй хүдэлэсэгүй зөөриин ниитэ нэгэн тобьёг соо байһан мэдээсэл соо холбоото уласай болон Буряад Уласай хуули ёһонуудыг баримталһан справкын хуулбари нютаг можын мүнгөөр (ажаһуудалай гэр худалдан абаха нюуртай мүнгиень түлэхэ болзорой хубаарилжа үгтэхэ тухай хэлсээнэй ёһоор түлбэрийн дууһан хэмжээндэ үгтэхэдэ, гэр байра үгтэхэ тухай баталагдаһан ушарһаа бэшэ ушарта), гэр худалдан абаһан эрхын заагдаһан дансын РГУ-гай дотор бүлгэмдэ захил хэгшын өөрөө тушаажа үгөөгүй байһан болбол.».

1.3.2. 13-дахи пункт «а» дотор пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«а) хубиин ажаһуудалай гэрэй барилгын объект дээрэ ябуулагдаха гол хүдэлмэринүүдые (һуурийн хабсаралта, ханануудыень бодхоолго, хушалтыень барилга) гү, али хубиин ажаһуудалай гэрэй барилга дээрэ объект шэнэлэлгэдэ гү, али Оросой Холбоото Уласай гэр байрын хуули ёһоной эрилтэ хангаһан ажаһуудалай хубиин хамтын ханатай бүлэг бүлэгөөр баригдаһан гэрнүүдые барихын зүбшөөл үгэхэ эрхэ хуулитай зүблэлэй засагай үгэһэн данса (данса соохи мэдээн);».

1.3.3. Иимэ удхатай 13.1 пункт нэмэхэ:

«13.1. Тус Гуримай 11-дэхи пункт соо гү, али тус Гуримай 6-дахи пункт соо заагдаһан эрилтэнүүдые хараада абан, ажаһуудалай хубиин гэрэй барилгын объектдэ гү, али тиимэ объектын шэнэлэлгэдэ гү, али хамтын ханануудтай бүлэг бүлэгөөр баригдаһан блочно гэрнүүдэй барилгада гаргашалагдаһан мүнгэ хүсэлдүүлгэдэ эхын (гэр бүлын) мүнгэ (хубиинь) шэглүүлхэ ушарай гарабал, гол справка-дансатай хамта ямар дансануудыг тушаахаб гэбэл:

а) ажаһуудалай хубиин гэр байра барилгын объект, энэ объектын харьяата газарай эзэнэй эрхын үгтэһэн тухай үнэмшэлһэн данса (мэдээн) абаһан хүнэй (үбгэнэйн, һамганайн) Гүрэнэй хүдэлэсэгүй нөөсын ниитэ нэгэ тобьёг соо оруулагдаһан тухай данса (мэдээн) гү, али энэ хубиин ажаһуудалай гэрэй, саад, огород ургуулха газарай, блочно гэрнүүдэй нэгэнэйн эзэнэй эрхэ абаһан тухай данса (мэдээн);

б) 2007 оной январийн 1-һээ хойшо Гүрэнэй хүдэлэсэгүй зөөриин ниитэ нэгэн тобьёг соо ажаһуудалай гэр байрын гү, али блочно түхэлэй барилгатай гэрэй эзэнэй эрхэ мэдэлтэй эрхэтэнэй (һамганайн гү, али үбгэнэйн) справка-данса;

Ажаһуудалай хубиин гэрэй барилга гү, али шэнэлэгдэхэ гэртэ гү, али

блочно түхэлэй байра соо Оросой Холбоото Уласай гэр байрын хуули ёноной хэмжээгээр нэгэ хүндэ үгтэхэ талмайтай байрын үгтэхэ гэрэй барилга зүбшөөһэн данса;

г) справка абаһан нюурай банкын счёдой реквизидүүд тухай мэдээн;

д) ажаһуудалай гэр байрын гү, али блочно түхэлэй барилгатай гэрэй ажаһуудалай бүхы эрилтэнүүдые хангаха, захил үгэһэн сагһаа жэлһээ үлүү саг урид бэшэ үгтэһэн тобшололгын данса.».

1.3.4. 15-дахи пунктн нэгэдэхи абзацда гэхэн үгэнүүдые «6-дахи пунктн «а» ба 7-дохи пунктн «б» дотор пунктда гү, али 6-дахи пунктн «а» дотор пунктда гү, али 9-дэхи пунктн «б» дотор пунктда гү, али 9-дэхи пунктн «б» дотор пунктда гү, али 10-дахи пунктн «а» ба «б» дотор пунктнуудта» гэхэн үгэнүүдые 7 «6, 7 пунктнуудта гү, али 6, 9 пунктнуудта гү, али 6, 10 пунктнуудта» гээд хэлгэхэ.

1.3.5. 16-дахи пунктда:

1.3.5.1. «к» дотор пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«к) ажаһуудалай гэр байрын гү, али блочно түхэлэй барилгатай гэрэй ажаһуудалай бүхы эрилтэнүүдтэ хүрэхэ тухай, захил үгэһэн сагһаа жэлһээ үлүү саг урид бэшэ үгтэһэн тобшололгын данса.».

1.3.5.2. Иимэ удхатай абзац нэмэхэ:

«Ажаһуудалай гэр байрын (гэр байрын хубиин), тэрэ тоодо хоорондоо хамтын нэгэ ханатай бүлэг бүлэгүүдээр баригдаһан блочно гэрнүүдэй албан хоорондын сахим харилсаанай арга хэрэглэн Гүрэнэй хүдэлэсэгүй зөөрийн ниитэ нэгэн тобьёгто байһан мэдээсэл соо холбоото уласай болон Буряад Уласай хуули ёнонуудые баримталһан справкын хуулбари РГУ-гай дотор бүлгэмдэ захил хэгшын өөрөө тушаажа үгөөгүй байһан болбол, албан хоорондын сахим харилсаанай арга хэрэглэн РГУ-гай дотор бүлгэм абажа болоно.».

1.3.6. 17-дохи пунктда «тус Гуримай «7-дохи пунктн дотор «б» пунктда, 10-дахи пунктн «а» ба «г», 12-дохи пунктн хоёрдохи – дүрбэдэхи абзацуудта, 16-дахи пунктн «г» дотор пунктда заагдаһан дансануудые» гэхэн үгэнүүдые «тус Гуримай 10-дахи пунктн «а» ба «г» дотор пунктнуудта, 10.1 пунктн «б» дотор пунктда, 12-дохи пунктн «а» дотор пунктда, 13.1-дахи «а» - «в» дотор пунктда» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.3.7. 20-дохи пунктн нэгэдэхи абзацда, 21-дэхи пунктн нэгэдэхи, гурбадахи абзацуудта, 22-дохи пунктн нэгэдэхи абзацда, 23-дахи пунктн нэгэдэхи абзацда, 24-дэхи пунктн 6-дахи дотор бүлэгтэ «10, 12, 13, 14» тоонуудые «10, 10.1, 12, 13, 13.1, 14» тоонуудаар хэлгэхэ.

1.3.8. Хоёрдохи үхибүүнэй түрэхэнтэй (хоёрдохи үхибүү үргэжэ абаһантай) холбоотой нютаг можын эхын (гэр бүлын) хүрэнгэ зөөри болохо мүнэггэр байрынгаа эрхэ байдал хайжаруулгада шэглүүлгын Дүримэй гуримай хабсаралта тус тогтоолой № 1 хабсаралтын найруулгаар бэшэхэ.

2. Тус тогтоолой № 2 хабсаралтада № 6 хабсаралта нэмэхэ.
3. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

А. Цыденов

*Хабсаргалтанууд ород хэлэн дээрэ үгтэнэ

Хүн зоние ниигэмэй талаар хамгаалгын яаман түлэб бэлдэбэ
тел. 44-19-38